

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XVII. Siquis aliter docet, & non aquiescit sanis sermonibus Domini nostri Jesu Christi, & ei, quæ secundùm pietatem est, doctrinæ, superbus est, nihil sciens, sed languens circa quæstiones, & pugnas ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

dux crudelissima furia, qua certant in eo flagellando, qui peccat. Vide igitur, verumne sit peccatum esse servum seu mancipium: *Qui facit peccatum, servus est peccati.* Siqui-

dem ille non duntaxat est servus fervorum miserabilis, qui possit in terra, servus non quod servus, sed animam: *Anima captivitate ibi.* If. 46. v. 1.

XVII.

Siquis aliter docet, & non acquiescit sanis sermonibus Domini JESU Christi, & ei, qua secundum pietatem est, doctrina perbus est, nihil sciens, sed languens circa questiones, & nas verborum. 1. Tim. 6.

1. **C**onsidera, qui sint illi, de quibus merito dici possit: *Non acquiescunt sanis sermonibus Domini nostri JESU Christi, & ei, qua secundum pietatem est, doctrina.* An Infideles: ne utique. quia hi non solum non acquiescunt illi, quod Christus docuit, sed etiam aperte repugnant, *aliter docent.* Illi, qui, proprie loquendo, non acquiescunt, sunt infideles, quos mundi vocamus: porro hos inter, si rite perpendas, maxime sunt, qui offensi credunt integrè resarciri non posse honorem læsum; nisi per vindictam. non reperies rem aliam magis, in qua fideles Christi non acquiescunt ejus doctrinæ, quam istam de dandâ veniâ. quia multis quidem alijs in rebus discedunt à Doctrinâ ipsius, sed voluntate potius quam intellectu. & ideo non acquiescunt voluntate iis, quæ Christus docuit, quia dura putant: acquiescunt tamen intellectu, quia nihilominus reputant honesta. at in eo puncto, quod diximus, asserendi honoris nec volun-

tate acquiescunt, nec intellectu absolute non acquiescunt, quantum durum esse judicant sed obedire Christo. nec juvat, quod tendunt, dum dicunt, id se non infame juxta mundi sensum. quis iste est mundus? vel mundus fidelis, vel infidelis. Si fidelis habere sensum non potest, quantum habere contrarium sensum Christi, & sic foret infidelis. cunque Christo credit, illi parum dendum est, ignoscere actum infidelissimum. numquid enim illud hoc esse fieri DEI Filium? *Inimicos vestros, & eritis filij.* Luc. 6. Dixit ergo ignoscere actum esse summæ gloriæ. quod mundus sit infidelis, quod per excusationi suæ pretendere mundi nec sequi illum possunt, nec quantur, ostendere. ah! quid committunt actum infidelitatis sum. quia quisquis fidelis est, non onus istud, sine omni spe dispen-

nis, impositum; neque potest tenere opinionem contrariam sententiae Christi, neque fingere, quod teneat. & hinc non solum tenere fingunt, sed & profitentur. Vide ergo an non vera misera sit istorum conditio, qui putant infame esse, nisi se vindicent. Non acquiescunt sanis sermonibus Domini nostri JESU Christi. Et ei, quae secundum pietatem est, doctrina. param idest, quin sint infideles. Unde videtur confluxisse Apostolum eos, qui non acquiescunt, cum his, qui aliter docent, quia inter illos differentia est, adeo est exigua, ut potius nulla dicenda sit. Quasi scelus idololatria est nolle acquiescere. 1. Reg. 15. v. 21. quanquam isti quoque nimium quantum aliter docent, quia internum errorem lingua produnt quotidie. hunc scripto sustinent, typo, imò & ferro tuentur. Lege tantisper illorum schedas provocatorias, & illico eorum sensus perspicies. an non istud est etiam transgredi limites eorum, qui non acquiescunt? hoc enim verò est non jam suspectum esse de infidelitate sed convictum.

1. Considera eorum infidelitatem tantò esse feodiorem, quanto pulchrior est doctrina, cui contradicunt. & quam ista? doctrina est piissima. nam si ulla alia, haec certe doctrina Christi de condotando ex omni capite est secundum pietatem. Pietas duo respicit, primò DEUM, deinde proximum. DEUM ut Patrem, proximum ut fratrem. DEO vult exhiberi cultum, proximo charitatem. & hoc est, quod ratio doctrina mirificè adimplet. pri-

R. P. Pauli Segneri *Manna Animae.*

mo cultum suum DEO servat, quia DEO tanquam Patri vult permitti, ut castiger filios errantes: *Mea est ultio, & ego retribuam in tempore.* Deut. 32. v. 25. Secundò servat proximo charitatem illam summam, quae quidem illi exhiberi tanquam fratri possit, reddendo bonum pro malo. & ideo manifestum est, si omnis doctrina Christi pia est, hanc esse piissimam. sed est, quod praeterea perpendamus. nam quo loco Evangelij istam tradidit doctrinam? tradidit in sermonibus, quos in monte fecit, sermonibus eximjis, sermonibus excelsis, ita est, maximè verò sermonibus sanis, quia praecipue erant ordinati ad persanandas plagas, quas humanum genus contraxit in geminis facultatibus Irascibili & Còcupiscibili: & ideo continèt saluberrimos aphorismos, qui uaquam exiverint de ore Christi. Unde, cum consummasset omnia verba haec, concludit Evangelista, admirabantur turba super doctrinam ejus. Mat. 7. v. 28. & huic doctrinae tam pie data à Christo; his sermonibus tam salutaribus non acquiescunt, qui tam impudenter impugnant legem ignoscendi. fortè plus habet pietatis doctrina vindicta, quae adeo impietatis est plena, impietatis erga DEUM, impietatis erga proximum? aut fortè saniores sunt omni alià ex parte discursus illi, quos habent, qui ejusmodi doctrinam profitentur? Imò verò discursus sunt maximè insani, quia eò deducunt hominem, ut instar bestiae procedat. Sani sunt sermones JESU Christi: *Iusti sunt omnes ser-*

Ccc *mones*

mones mei, non est in eis pravum quid, vel perversum: recti sunt intelligentibus, & aequi invenientibus scientiam. Prov. 8. v. 9. Felicem te, si istorum sermonum desiderio flagraveris. nunquam audiveris apiores, ut te disponant in ordine ad DEUM cum debita Justitia, ad te ipsum cum debita rectitudine, ad proximum cum debita aequitate.

3. Considera neminem eorum, qui non acquiescunt huic doctrinae tam pie de condonando promulgatae à Christo, posse perstringi graviore censura, quam fuerit illa Apostoli, cum dixit, quod sit *superbus*, & *nihil sciens*. nonne superbus, qui de puncto honoris plus vult nosse quam DEI Filius cum tot maximis Doctoribus, qui illum sectari sunt, tot personis principibus, tot illustribus Monarchis nonne intellectus est debilissimi, qui non capit veritates tam claras, tam manifestas, tam palpabiles, quales sunt illae de gloria condonantis, quam tot alij, vel inter ipsos gentiles agnoverunt: sed haec demum est in hominibus omnium radix errorum, nimia sui aestimatio, maxime quando illa jungitur debilitati intellectus. nimia sui aestimatio facit, ut quis incidat in errorem duabus ex causis. Primò quia facit, ut facile iudicium ferat de re, quam ignorat. Secundò quia facit pariter, ut is, qui ignorat, dedignetur se submittere illorum iudicio, qui intelligunt. unde scriptum est: *Ubi humilitas, ibi est sapientia*. Prov. 11. v. 2. Debilitas intellectus deinde magno opere

exauget hunc lapsum, ut infirmi quovis impulsu cadant. *Infirmi sunt, & ceciderunt*. Pl. 26. *Infirmitas est, quibus debilis est ratio*, quemlibet impulsu, quem adfectus, errori se permittunt. *Tu* rò forsitan aves intelligere, *tu* ista infirmitas intellectus, *tu* caveas. Est iudicare de rebus semper, ut revera sunt, sed ut videntur. Quid est infirmitas corporis? est inaequalitas humorum: quae isti rite temperantur, sanissimum corpus. talis fere est infirmitas intellectus. Est inaequalitas inter ea, quae recipiunt inest rebus, & iudicium, quod de ijs intellectus format. & accipit sanitas intellectus demum aliquid est, quam conformitas nunc dicitur iudicium & res ipsas. *Quis* quem mihi exhibeas, qui iniquitatis capax non sit, debilitas est, *nihil sciens*, quia dici non potest, qui nescit, quod res sunt ipsae. Quodsi etiam superbia insulerit, adeo ut non modo *luculentus* sed & *superbus*, cogita, in qua peritia pronus pendeat. & tales lapsus illius, qui non acquiescit *sermone Domini nostri IESU Christi*, & ei, quae secundum pietatem est doctrina. Lapsus sunt hominis lapsus sunt hominis nihil sciens. Adde, quod, quisquis hoc nescit, spectat ad consecutionem ultimam, ut ut cetera sciat omnia, revera nihil sciat: non iudicavi me, nisi IESUM Christum, & hunc Crucifixum.

4. 2. Potro talis est omnino status
horum miserorum. Id nesciunt, quod
nisi scire necessarium est, & ideo
quid faciunt?

4. Considera, quam bene demique
concludat Apostolus, cum ait de quo-
vis eorum, de quibus locuti sumus;
superbus est, nihil sciens, sed languens
circa questiones, & pugnas verborum.
quia si intellectus est tam infirmi, ut
dicimus, utique est *Languens.* Homo
superbus, & exigui temporis, & minor
ad intellectum iudicij & legum. Sap. 9.
v. 6. Sed visu mirabile est, circa quid
hi languidi sese occupent. *Circa*
questiones & pugnas verborum. *Qua-*
estiones sunt controversiae, quas habent
de rebus, & quae demum ad duo ca-
pita reducuntur, ad honorem, & fa-
cultates. Pugna verborum sunt li-
tres de titulis. ob res tantillas ecce
quam intellectu sunt languidi, ut a-
liquando ad mutuas caedes proruant.
Hac sunt argumenta provocationum,
quas faciunt, certaminum, duello-
rum. Hinc nota, quam bene prio-
res illae, *questiones* appellentur, nam ijs
controversijs, quibus pro honore, &
facultatibus dimicant, & quibus
felicitatem quarunt, sed semper qua-
runt, quia ad eam nunquam pertin-
gunt: *quarunt, & non inveniunt.*
perinde, ac quibusdam inscientijs ac-
cidit, qui non nisi questiones movent,
& nihil unquam concludunt: *semper discen-*
tes, & nunquam ad scientiam veritatis
perveniunt. 2. Tim. 3. Posteriores
verò vocantur *pugna verborum*, quia
sunt meræ disputationes, ut ajunt, de

nomine, & ideo non tam questiones
quam contentiones existunt; pro va-
no titulo integrum impenderent do-
minium, si necesse foret. & tamen
cum hunc titulum obtinent, dic qu-
so, quid habent? nihil plane. *Qui*
santum verba sectatur, nihil habebit.
Prov. 19. numquid hæc est incredibi-
lis imbecillitas intellectus? De his
miseris agere tecum volui, ut si forte
malo tuo unus eorum sis, providere ti-
bi satagas, relinquendo vanas hæc
mundi minutias. Esto sanè Eques,
sed Eques Christianus. cum ergo te
quis provocat, respondere non dubi-
ta, prout faciunt alij pares tibi viri
sapientes: ego neminem offendo, sed
me ipsum defendo: vado continuo
accinctus gladio, quisquis me aggre-
ditur, sentiet eum in se stringi posse.
Hoc responsum non est contrarium
doctrinæ Christi, aliâ verò ex parte
plusquam satis tuetur omnem hono-
rem humanum. *Honor est homini,*
qui separat se à contentionibus. Prov.
20. v. 3. Quod si ex eorum numero
non sis, agere de eo volui, ne illorum
invidiâ, ut fieri forsan possit, sed com-
miseratione potius tangaris, confide-
rans, quam sint miseri, qui elegerunt
servire Mundo. DEUM ardentè
precare, ut eos illuminet. Vide enim,
quò sint deducti. Christiani sunt, &
tamen non acquiescunt sanis sermonibus
Domini nostri IESU Christi, & ei, quæ
secundum pietatem est, doctrina. imò
aliquando aliter docent etiam ipsi, quasi
essent inimici Christi. & ideo quis ex-
plicet.

placet, quàm formidabilis sit pœna, quæ illis imminet? *His, qui sunt in contentione*, uti sunt hi, tam avidi litium, & qui non acquiescunt veritati, quæ est doctrina Christi, credunt autem iniquitati, quæ est doctrina mundi: *ira & indignatio, ira ex parte*

DEI, qui illos damnabit, ira ex parte ipsorum, qui damnati se ipsos odio exardescunt magis placabili, quàm unquam habent adversus ullum inimicum.

Rom. 1.

XVIII.

Ventilabrum in manu ejus, & purgabit aream suam, & comburiet triticum in horreum suum, paleas autem comburet igne extinguibili. Luc. 3.

1. **C**onsidera Dominum, quem hoc loco vides in habitu tam peregrino, & qui ruri magis quàm civitati conveniat, alium non esse quàm **JESUM** Christum in personâ Judicis. Ventilabrum, quod manu præfert, instrumentum est oppidò vile, quis neget, quia revera aliud non est quàm pala, quâ ventilatur granum, cum in areâ est. Sed etiam instrumentum, quod plurimum significat. Indicat enim potestatem Judicalem, quam habet separandi Electos à Reprobis, atque adeò instrumentum, quod plus valet, quàm sceptrum quodcunque Regium. Adora humili reverentiâ tuum Dominum, dum is tibi sub tali habitu se representat, & illi te comenda; quia si unquam non reverentiâ duntaxat sed horrore impleri te oportet, tunc est, cum illum aspicias in formâ Judicis. *Quis poteris cogitare diem adventus ejus?* Mal. 3. v. 3.

2. Considera rationem, ob quam dicitur esse *Ventilabrum in manu*. Ratio est, ut significet Judicium testatam ad se pertinere, sibi esse venire. *Pater omne judicium dedit* Jo. 5. v. 22. ad eum pertinet **DEUM**, illi convenit ut hominum eum pertinet ut **DEUM** oblatum proprium sapientiæ, quod licet ad constituendum Judicium factum etiam requiratur Potestas, quæ necessaria sit ad tenendos, ad dos, & puniendos reos, & requiritur etiam Bonitas, ut quæ omnem iniquitatem excludit de studio partium, & ritidine, fraude, injustitiâ; illæ dotes geminæ potiùs supponendæ sunt in iudice ante judicium. Sapientia quæ denominat actum judicandi, & bonitas, ut sic dicam, tribuendo formam, *Judex sapiens judicabit populum* Eccl. 10. Et ipsi convenit ut hominum vel, ut meliùs dicam, ut hominum